

Дигитална компетентност

Какво има в моя дигитален отпечатък?

Дигиталното устройство отваря вратата към толкова много възможности и преживявания, които могат да обогатят твоя свят! Но... Веднъж щом си онлайн, ще оставяш следи от дигиталния си отпечатък! Всъщност всичко, което публикуваш онлайн, е все едно пишеш на дъска с перманентен маркер: **лесно се пише, но трудно се изтрива!**

Сфера	Дигитална грамотност
Тема	Дигитална компетентност
Приблизително време	2 часа и 20 минути
Цели	<p>Ако преминеш през целия модул, ще</p> <ul style="list-style-type: none"> • научиш какво е дигитален отпечатък • повишиш своята осведоменост относно опасностите от публикуване и споделяне на информация • научиш как да имаш положителен дигитален отпечатък • осмислиш как твоята онлайн дейност може да повлияе на бъдещето ти и също ще научиш за това как... • да бъдеш в безопасност онлайн и • да се действаш отговорно онлайн

Warm-up

Веднага щом си онлайн, започваш да създаваш следа от информация за себе си.

Това е твоят дигитален отпечатък - всички следи, които оставяш онлайн. Особено това, което казваш и правиш в социалните медии, формира мнението на хората за теб, както сега, така и в бъдеще. Даже следващите поколения може да го видят някой ден. Дори неща, които са изтрити, често са все още запазени някъде ...

Това, което правиш онлайн, може да повлияе и на мнението на хората за общностите, от които си част. Ето защо е важно да знаеш каква следа оставяш и да осъзнаваш въздействието, което тя може да има.

Това е същото като действията ти на обществени места на живо, с изключение на това, че онлайн е по-лесно за непознати да те измамат, например да се преструват, че те познават, или пък пред други да се представят за теб.

Ако си регистриран/а в социална медия или имаш профил с името си в подобни публични платформи, вече имаш дигитален отпечатък:

Стъпка 1

Заедно с приятеля/ката си съставете списък на всички дейности, които обикновено извършвате онлайн. Готови ли сте?

Стъпка 2

Сега помислете по-подробно - какво сте публикували (снимки и текстове)? Какви снимки, съобщения или информация не са толкова безопасни? Как могат те да засегнат теб или другите?

В случай, че все още нямаш дигитален отпечатък: обсъди с приятеля/ката си каква информация или снимки за себе си би публикувал/а и каква не би.

Научив

1

Погледни тази снимка.

Тук има обяснение как можеш да имаш положителен дигитален отпечатък.

Профил

Използвай само първото си име или псевдоним. Не давай никаква лична информация.

Поверителност

Дръж паролите и личните си данни поверителни.

Предпазване

Пази доказателства и не отвърщай на тормоза. Кажи на възрастен.

Позволение

Увери се, че имаш позволение да даваш и споделяш информация онлайн.

Положителен аспект

Увери се, че информацията, която споделяш, е положителна.

В обобщение, има поне три стратегии, които можеш да използваш, за да запазиш дигиталния си отпечатък подходящ и безопасен:

1. Дръж всичките си социални медии в личен/заклучен режим. Това ограничава всеки да вижда нещата, които публикуваш.
2. Избягвай да пишеш зловни или неуважителни коментари на страниците на другите.
3. Избягвай да публикуваш много лична информация и да казваш неща, които може да са неподходящи. Ако някой в бъдеще види твоя стара публикация, която може да е съмнителна, може да я използва срещу теб.

Как може твоят дигитален отпечатък да повлияе на възможностите ти в бъдеще?

Обсъдете този въпрос с приятеля/ката си и напишете своите разсъждения и идеи относно този отпечатък на хартия, или пък в отпечатъци, които вие сами да си нарисувате... може би даже да използвате стъпалата на всеки като шаблон!

Никакви идеи не ти идват на ум? Тогава помисли за тези различни ситуации: ако кандидатстваш за интервю за работа, ако станеш популярен политик, ако демокрацията се превърне в диктатура...

2

Представи си, че те интервюират за лятна работа. Какви въпроси биха могли да ти зададат и евентуално да проверят отговорите ти онлайн? Направи анализ на някои въпроси с приятеля/ката си и напиши списък с най-малко 5 възможни въпроса!

Сега задай на приятеля/ката си тези въпроси и оцени отговорите. **Провери два пъти**

отговорите онлайн: техните отговори съответстват ли на това, което намиращ в интернет? Обсъди с приятеля си каква онлайн информация трябва да промените веднага и на какво трябва да се обърне внимание, когато публикувате информация за себе си в бъдеще?

Създай

1

Създай кратка листовка като ръководство за младежи, кандидатстващи за работа през лятото. Увери се, че си включил начини, по които те могат да се подготвят за интервю, като се увериш, че дигиталният им отпечатък е положителен.

2

С приятеля/ката си **създай анимационен филм „Открий разликата“**: от едната страна рисуваш измислен профил в социалните мрежи, който има положителен дигитален отпечатък, а от другата страна същия профил като отрицателен дигитален отпечатък.

Когато си готов, го дай на приятелите си, така че те могат да се опитат да забележат разликата между двата сценария.

Помисли

С приятеля/ката си напишете писмо до по-малките деца, за да обясните пред какви предизвикателства ще се изправят, за да запазят своите дигитални отпечатъци и тези на приятелите си положителни. Ако искаш, може също да създадеш спомен за това съобщение в бутилка, или да го оставиш някъде, където следващите поколения могат да го намерят.